

CURTEA DE CONTURI A REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE A nr.6

din 09 februarie 2024

cu privire la Raportul de audit al conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022

Curtea de Conturi, în prezența dnei Tatiana Ivanicichina, viceguvernator al Băncii Naționale a Moldovei, membră a Consiliului de supraveghere; dnei Aliona Vacarița, directoare a Departamentului buget, finanțe și contabilitate al Băncii Naționale a Moldovei; dnei Natalia Zabolotnîi, directoare a Departamentului strategie, organizare și resurse umane al Băncii Naționale a Moldovei; dnei Olga Pisarenco, șefă a Direcției achiziții și management contracte a Băncii Naționale a Moldovei; dnei Tatiana Fondos, șefă a Direcției monitorizare și control a Cancelariei de Stat; dnei Svetlana Plăcintă, consultantă principală a Direcției monitorizare și control a Cancelariei de Stat; dnei Ana Litocenco, șefă a Direcției reglementarea sectorului financiar a Ministerului Finanțelor, în cadrul ședinței în format video, călăuzindu-se de art. 3 alin. (1) și art. 5 alin. (1) lit. a) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova¹, a examinat Raportul de audit al conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022.

Misiunea de audit public extern a fost realizată în temeiul art.31 alin.(3) și art.32 alin.(7) din Legea nr.260 din 07.12.2017 și în conformitate cu Programele activității de audit ale Curții de Conturi pe anii 2023² și, respectiv, 2024³, având drept scop evaluarea conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022 în raport cu prevederile cadrului normativ aplicabil.

Auditul public extern s-a desfășurat în conformitate cu Standardele Internaționale ale Instituțiilor Supreme de Audit (în special ISSAI 100, ISSAI 400 și ISSAI 4000⁴), Standardele Internaționale de Control al Calității, cadrul normativ intern al Curții de Conturi.

Examinând Raportul de audit, Curtea de Conturi

A CONSTATAT:

Banca Națională a Moldovei (în continuare – Banca Națională) este banca centrală a Republicii Moldova, al cărei obiectiv fundamental constă în asigurarea și menținerea stabilității prețurilor, iar

¹ Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr. 260 din 07.12.2017 (în continuare – Legea nr.260 din 07.12.2017).

² Hotărârea Curții de Conturi nr.65 din 22.12.2022 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2023” (cu modificările ulterioare).

³ Hotărârea Curții de Conturi nr.55 din 15.12.2023 „Privind aprobarea Programului activității de audit al Curții de Conturi pe anul 2024”.

⁴ Hotărârea Curții de Conturi nr.2 din 24.01.2020 „Cu privire la Cadrul Declarațiilor Profesionale ale INTOSAI”.

fără prejudicierea obiectivului său fundamental, urmărește asigurarea stabilității și viabilității sistemului bancar și sprijină politica economică generală a statului.

Banca Națională este persoană juridică publică autonomă și este responsabilă față de Parlament.

În condițiile legii⁵, Curtea de Conturi auditează legalitatea și regularitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale, auditul public extern limitându-se la examinarea eficienței operaționale a deciziilor luate de conducerea acesteia, excluzându-se cele ce țin de implementarea politicii monetare și valutare și de gestionare a rezervelor valutare ale statului.

Ca urmare a evaluărilor efectuate de către auditul public extern asupra conformității executării devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții pe anii 2019-2022, se concluzionează că unele activități, procese și proceduri ale Băncii Naționale necesită îmbunătățiri prin dezvoltarea cadrului de reglementare intern aferent domeniilor auditate, acestea fiind bazate pe următoarele constatări:

- conform reglementărilor interne⁶, anual toate cheltuielile administrative și investițiile capitale ale Băncii Naționale se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții care se aprobă de Consiliul de supraveghere. Rezultatele analizei executării devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții se expun, semestrial și anual, în „Raportul privind executarea devizului de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei”, care se prezintă spre coordonare Comitetului executiv și spre examinare – Consiliului de supraveghere;

- devizele de cheltuieli pentru anii 2019-2022 au fost aprobate în sumă totală de 1.137,4 mil. lei, din care au fost executate cheltuieli în sumă de 945,4 mil. lei, sau la nivel de 83,1%. Ponderea semnificativă în totalul acestor cheltuieli (945,4 mil. lei) o înregistrează cele pentru fondul de retribuire a muncii (697,4 mil. lei), ce constituie circa 73,8%. Totodată, alocațiile pentru investiții aprobate în sumă totală de 225,6 mil. lei au fost executate în total de 78,2 mil. lei, sau la un nivel de doar 34,7%;

- la planificarea devizului de cheltuieli și a alocațiilor pentru investiții nu au fost respectate unele dintre principiile esențiale aprobate (*prudență, consultare, exhaustivitate, responsabilitate, optimizare, raționalitate și eficiență*), drept urmare nefiind valorificate alocațiile aprobate în devizele de cheltuieli în sumă de circa 192,0 mil. lei, sau ceea ce constituie 16,9%. Din totalul alocațiilor aprobate pentru investiții, nu au fost valorificate circa 147,4 mil. lei, sau 65,3%;

- în baza Hotărârilor Consiliului de supraveghere, dar în lipsa unor reglementări distincte și clare, au fost acordate ajutoare materiale (1,2 mil. lei) foștilor angajați pensionați, ca prevedere internă fiind aplicată doar Instrucțiunea privind contabilizarea cheltuielilor;

- asigurarea unor beneficii sociale angajaților Băncii Naționale prin crearea cantinei, însă în lipsa divizării cheltuielilor în evidența contabilă, fiind necesară completarea și dezvoltarea reglementărilor interne aferente acestei activități conexe și reglementarea calcului adaosului comercial la acest tip de activitate;

- deși au fost executate cheltuieli de întreținere și reparație în sumă de 0,2 mil. lei a Oficiului de protocol nr.9 din cadrul I.P. „Pensiunea din Holercani”, transmis la bilanțul Băncii Naționale în baza Dispoziției Guvernului din anul 1998, în Hotărârea Guvernului nr.351 din 23.03.2005⁷ acest

⁵ Art.32 alin.(7) din Legea nr.260 din 07.12.2017 și art.21 alin.(2) din Legea nr.548 din 21.07.1995.

⁶ Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.88 din 05.11.2015 (cu modificările ulterioare).

⁷ Hotărârea Guvernului nr.351 din 23.03.2005 „Cu privire la aprobarea listelor bunurilor imobile proprietate publică a statului și la transmiterea unor bunuri imobile”.

obiectiv nu se regăsește ca proprietate publică și nu a fost înregistrat la Agenția Servicii Publice, fapt constatat și în anul 2015 de către Curtea de Conturi⁸;

- la organizarea unor proceduri de achiziții a lucrărilor au fost evidențiate unele dificultăți la selectarea ofertelor câștigătoare, iar în anul 2021, deși grupul de lucru din cadrul Băncii Naționale a decis adresarea pentru verificarea documentelor referitor la suspiciunile de denaturare a concurenței⁹, demersul nu a fost expediat Consiliului Concurenței;

- cheltuielile pentru unele lucrări de reparație în sumă de 3,2 mil. lei efectuate în perioada auditată au fost reflectate la executarea devizului de cheltuieli, dar nu fost atribuite la majorarea valorii bunului, deși sunt îndeplinite criteriile de recunoaștere potrivit prevederilor IAS 16 „Imobilizări corporale”. În acest aspect, auditul evidențiază necesitatea aplicării conforme a cadrului de raportare aplicabil.

Concomitent, auditul public extern atestă că prevederile Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995 statuează distinct că toate cheltuielile administrative și investițiile capitale se prevăd în devizul de cheltuieli și, respectiv, în alocațiile pentru investiții, în timp ce cadrul intern reglementează mecanismul de elaborare și executare a bugetului Băncii Naționale¹⁰, normă care nu se regăsește în legea menționată.

Reieșind din cele constatate, în temeiul art.14 alin.(2), art.15 lit. d) și art.37 alin.(2) din Legea nr.260 din 07.12.2017, Curtea de Conturi

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Raportul de audit al conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022, anexat la prezenta Hotărâre.

2. Prezenta Hotărâre și Raportul de audit se remit:

2.1. Parlamentului Republicii Moldova, pentru informare și examinare, după caz, în cadrul Comisiei parlamentare de control al finanțelor publice;

2.2. Președintelui Republicii Moldova, pentru informare;

2.3. Guvernului Republicii Moldova, pentru informare;

2.4. Băncii Naționale a Moldovei, pentru luare de atitudine, și se recomandă:

2.4.1. examinarea rezultatelor auditului public extern, cu aprobarea unui plan de măsuri privind remedierea situațiilor constatate și asigurarea implementării recomandărilor din Raportul de audit;

2.4.2. dezvoltarea/completarea cadrului normativ intern prin aprobarea unor reglementări distincte privind cheltuielile sociale și beneficiile angajaților;

2.4.3. atribuirea cheltuielilor pentru lucrările de reparație în sumă de 3,2 mil.lei la majorarea valorii bunului, în corespundere cu cadrul de raportare aplicabil;

2.4.4. suplinirea art.2 din Legea nr.548 din 21.07.1995 cu noțiunile „devizul de cheltuieli” și „alocații pentru investiții”, care potrivit cadrului normativ intern acestea constituie părți componente ale bugetului Băncii Naționale a Moldovei, în vederea excluderii interpretărilor și delimitării

⁸ Hotărârea Curții de Conturi nr.22 din 06.07.2015 „Privind Raportul auditului conformității executării devizului de cheltuieli la Banca Națională a Moldovei pe anii 2013-2014”.

⁹ Proces-verbal al grupului de lucru pentru achiziții din 28.07.2021.

¹⁰ Regulamentul privind elaborarea și executarea Bugetului Băncii Naționale a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr.88 din 05.11.2015 (cu modificările ulterioare).

exhaustive a domeniului de aplicare a auditului public extern prin prisma responsabilităților legale¹¹ delegate Curții de Conturi;

2.5. Cancelariei de Stat, pentru informare, și se recomandă luarea de atitudine conform competențelor cu referire la modul de transmitere către Banca Națională a Moldovei a Oficiului de protocol nr.9 din cadrul I.P. „Pensiunea din Holercani”, în vederea asigurării conformității evidenței valorii și înregistrării drepturilor respectivului bun public.

3. Prin prezenta Hotărâre, se exclude din regim de monitorizare Hotărârea Curții de Conturi nr.62 din 05.11.2019 „Cu privire la Raportul auditului privind conformitatea devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2015-2018”, ca urmare a implementării recomandărilor înaintate în cadrul misiunii de audit precedente și a reiterării problematicei aferente unei recomandări neimplementate în prezentul Raport de audit.

4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și poate fi contestată cu o cerere prealabilă la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la data publicării. În ordine de contencios administrativ, Hotărârea poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr.3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

5. Curtea de Conturi va fi informată semestrial, în termen de 12 luni din data publicării Hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, despre acțiunile întreprinse pentru executarea subpunctelor 2.4. – 2.5. din prezenta Hotărâre.

6. Hotărârea și Raportul de audit al conformității devizelor de cheltuieli și alocațiilor pentru investiții ale Băncii Naționale a Moldovei pe anii 2019-2022 se plasează pe site-ul oficial al Curții de Conturi (<https://www.ccrm.md/ro/decisions>).

Marian LUPU,
Președinte

---

¹¹ Art.21 din Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr.548 din 21.07.1995 și art.32 alin.(7) din Legea privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova nr.260 din 07.12.2017.